

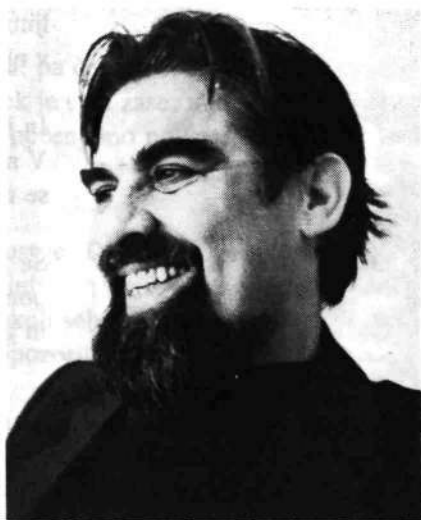
bilo, če bi dobil to namesto mene kdo drug, ki si morda to že dolgo želi; tega jaz nikomur ne bi zavidal, tako pa morda vendarle kdo meni zavida, da pač nagrada ni prišla v prave roke. Tako bi imel prijetnejše občutke, da zagotovo nikomur nisem napoti. Tu pač velja maksima modrosti, o kateri me sprašujete na začetku, ki so jo stari stoiki odevali v zlato pravilo: láthe biósas, živi skrito; v tem je veliko modrosti in sreče.

Kakšno vprašanje bi vam moral postaviti, a ga nisem uspel oblikovati, čeprav je za vas morda osrednje?

O, vse preveč vprašanj ste mi že postavili in vse preveč sem že odgovarjal; bojim se, da morda zopet nevede marsikomu navzkriž.

Ciril Zlobec

Testament in druge pesmi

Ciril
Zlobec

EKSTAZA Za mano stopaš, a jaz pred seboj
te vidim, ko mi utiraš temno pot
iz včeraj v jutri, zmerom in povsod,
kjer si in nisi z mano, jaz s teboj.

Drug v drugega kot dva studenca v reko
se točiva, da več ne veva zase,
svetla kot mlado jutro sredi jase,
ki dviga se v opóldansko pripeko.

V puščavi ustvarila sva si oazo.
Kar je bilo, ostaja in živi,
a kar je zdaj, dvigujeva v ekstazo.

Ti si postala jaz in jaz sem ti,
ničesar zase, srečen, več ne terjam:
ljubeč in ljubljen z bogom se primerjam.

TVOJ OBRAZ Kadar te mislim – in zgubljen je čas,
ko mi, za hip, pobegneš iz spomina –
si čista rãdost mi in bolečina,
iz vsega živega zre tvoj obraz.

Od vseh najlepši, skupaj ti in jaz,
kot bog, sva vse življenje ga klesala,
ljubezen v najino ljubezen stkala,
v njej v zmago spremenila vsak poraz.

In jih bilo je mnogo. Veš še zanje?
V nočeh jih kdaj preštevam, a po vrsti
se mi razblinjajo kot zjutraj sanje.

Še ko bo sklanjal se nad mano v krsti,
bom gledal, vonjal ga, najlepši cvet,
in ga pobožno molil: Svet, svet, svet . . .

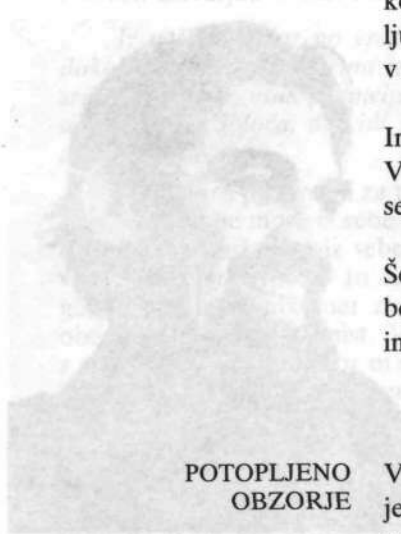
**POTOPLJENO
OBZORJE**

V to past obzorja, ki v ta mrtvi mir
jesensko zimskega neba tesnobe
ga zarisuje okenski okvir
moje bolniške sobe,

vso dolgo dolgo večnost, že ves dan
nobena ptica ni še zablodila,
le smreka mi svojo zeleno dlan
je v vetru pomolila.

Je bil pozdrav? Namig, da boš prišla,
me vsèga sama s sabo poselila?
Še upam, čakam te.

Obzorje potopila je temà.
Ne hodi sem, v njem bi lahko utonila.
Bojim se, čakam te.

PO ISTEM
VZORCU

Zanikal bi celo svetlobo sonca,
ker večno kar tako z neba nam sveti,
ne morem, ko ga gledam, ne verjeti,
da brez začetka je in bo brez konca.

Kaj človek ve o večnem? Ga odkrije
globoko v sebi, zunaj sebe, v časne
oblike ujeto, smrtnik, ki ugasne,
še preden zažari, sam sebe obsije?

Si ti norica, jaz podoben norcu,
ker rada me imaš, jaz tebe rad
in v tem vso svojo večnost zdaj živiva?

Zanosno, pa čeprav se ne slepiva,
da človek je svet zase, unikat.
Vsi vse počenjamo po istem vzorcu!

VEČNOST JE!

In večnost je! Drug v drugem jo živiva,
dokler ljubezen poje, slepa in gluha
za vse okoli sebe, brez posluha
za vsa opozorila, ljubezniva

in groba, ki življenje nama meče
jih dan na dan v obraz: To ni omama,
to je upor minljivosti, ki nama
je za petami in jo vsak hip boleče

odkrivava drug v drugem, na obrazu,
v besedi, kretnji, misli, v vsem, kar sva.
Sprejemava slepilo, a porazu

ne vdava se, do konca bova šla.
Ljubezen hoče biti več, kot je,
zgori naj, preden nama se ospe!

DRUG DRUGEGA
SVA PILA

Kako življenje oralo je po naju!
Pogostoma sem bil ga sit do grla
in tudi ti si večkrat z njim se sprla,
živela sva vse kje drugje kot v raj.

Vežála naju je magnetna sila,
pogledovala sva na dno prepada,
preveč zares sva se imela rada,
da bi se vrtoglavicam ogníla.

Bila sva lahen puhek, trdna skala,
v nebo sva rasla, padala v globino,
v temi svetlobo svojih src spoznala.

Po gradnikovsko kot opojno vino
drug drugega sva pila. In tako
ostane naj. Verjameva, da bo.

ZIMSKA
IMPRESIJA

Črna ptica
v hitrem letu
kot nenaden strel
prebila je nebo,
neslišno se prevesila
na drugo stran . . .

Za njo na nebu,
gledam, je ostala
črna luknja
kot odprta pot
iz naše groze: Kam?

Je ptica, ónkraj – mrtva?

TESTAMENT

Vse, česar nimam, bi ti moral dati,
če bom odšel in boš ostala sama,
da srečno večnost, ki je zdaj med nama,
bi v sebi obdržala, žena, mati.

Sebičen sem ta hip: naj ne prevzame
te pregloboka, smrtna bolečina,
da bi poslej živela od spomina
na njen ugriz in pozabila name.

Naj dolga, mrzla zima žalosti
oči ne spremeni ti v dva kristala,
ki v roso ju pomlad več ne stopi.

Če bom odšel in sama boš ostala,
kar je bilo, v pozabo ne zagrebi:
Vem, živel bom, dokler bom živel v tebi.

PRIMERJAVE Vse modre, skrivne listine Narave
skrbno sem preštudiral, si ob njih
poglobil misel, izostril navdih
za najbolj visokostne primerjave.

Sem iz ljubezni te tako visoko
povzdignil, tudi sam od blatnih tal
odtrgal se in kvišku se pognal,
da bi lahko še držal te za roko?

Ne ljubim te neusliščan, zbeگان, strt.
V tej najini ljubezenski areni,
v kateri je edino občinstvo smrt,

nevarna vrhovodca sva, na vrvi
z vso težo prednikov in zemlje v krvi
te ljubim. Še življenje skozte cenim.

(Golnik, bolnišnica, december 1988; Ljubljana, Bolnišnica Petra Držaja,
januar 1989)

BIZARNOSTI 1.
DANES IN
ZA JUTRI

Hudobni Dobri Duh
je ušel iz steklenice!

Vse elemente je prepojil:
zemljo, vodo, ogenj, zrak.
Je v nas in zunaj nas,
sanje krade nam iz sna,

med šifre in številke
 nezmotljivih računalnikov
 jih meša,
 da zaman od jutra do večera
 se nad njimi sklanjamo:
 Nič se več nam ne izide!

Samo včasih,
 v tihih urah iztreznitve,
 se vsak v svojo prazno dušo
 zastrmimo:
 Kdaj jo je Hudobni Dobri Duh
 zapustil?

2.

Široki beli svet . . .
 Še včeraj nenadomestljiva pljuča
 za vse bolne duše,
 za ves naš nepotešen nemir,
 za še tako zadihano neučakanost,
 za še tako tesnobna hrepenenja,
 zdaj –

le belo krhko jajce:
 v njem se, tèsno drug ob drugem,
 kakor živi plod pred svojim rojstvom
 zaletavamo v lupino,
 ohromeli od zavisti:
 vsak odkriva zunaj sebe,
 vendar čisto blizu,
 sanjano oazo – zmerom in dokončno
 le nekoga drugega,
 oazo, kjer poletja trav nikoli
 ne požgo,
 kjer tudi zime so zelene
 in kjer jèsen in pomlad ne podaljšujeta
 seznamov nerazumnih smrti.
 Vse je tèsno, vsem je vse bolj tèsno,
 strah nas je.
 Dokončno strah.

3.

Ne bi smeli.
Ne bi smeli, pravim.

Z bogom, ki vanj ne verujemo,
smo se dajali,
sami sebi edini bog.
Kakor jalovo drevo,
v preplodno zemljo zasajeno,
vzpeli smo se v svoj napuh
in ga ponos imenovali.

Lahkomiselno
od korenin smo se odtrgali.
Zdaj že rahla sapica,
ne več vihar,
nas, v njem rojene!,
nosi in vrtinči,
da ne najdemo poti več k sebi,
vase.

Ne bi smeli, pravim.
Ne bi smeli.

4.

Vémo, česar ne bi smeli vedeti.
Vémo, česar ne bi radi vedeli.
Potemnel je mik neznanega
pred nami,
strah nas je daljav življenja,
kamor s tolikšno gotovostjo
hodili smo sejat, kar naj bi jutri želi.

Verjeli smo v prihodnost,
v to fatamorgano dni in sanj
brez razpoznavnega obraza,
a s potjo.
Zdaj sanj ni več,
prihodnost je le še drevo,
ki ga objem zelenega bršljana

osušil je do smrti.
 Ta naš goli zdaj in tu.
 Kot tujec tujca v njej se ogledujemo,
 četudi v spodnjem desnem kotu
 platna in v naslovu
 izpisano je naše ime:
 Ne prepoznamo se.

Kot da nas ni.
 Kmalu bomo se začeli spraševati,
 ali smo sploh kdaj bili.

HVALNICA Nisem se kot mesečnik napotil
 LJUBEZNI skozi neprehodnost vsega živega
 za glasom, za obrazom,
 ki bi hkrati me vabila v vse smeri
 neba
 in zêmlje
 in vetrov
 in hrepenenj,
 preprosto: name je čakála
 in natanko tisti edini hip,
 sredi edinega križišča,
 kjer dogajajo se srečanja,
 kjer se zgodilo je edino srečanje,
 ko dva, ki sta vsak zase potovala,
 z upom in obupom merila,
 premerila do kraja
 vse razsežnosti samote in osame,
 dva, ki sta prav ta trenutek,
 v tem edinem, čudežnem križišču
 drug skoz drugega stopila,
 da bi onkraj,
 ki je zdaj za vselej tóstran,
 se drug drugemu izročala v življenje,
 ti za zmerom z mano,
 jaz za zmerom s tabo,
 pesem,
 žena.